

Ukraina: Komisja proponuje tymczasową ochronę dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie oraz wytyczne dotyczące kontroli granicznych

Bruksela, 2 marca 2022 r.

Komisja proponuje dziś uruchomienie [dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony](#), aby zapewnić szybką i skuteczną pomoc osobom uciekającym przed wojną w Ukrainie. Wniosek Komisji zmierza do tego, aby osoby uciekające przed wojną otrzymały w UE **tymczasową ochronę**, co oznacza, że otrzymają zezwolenia na pobyt oraz uzyskają dostęp do edukacji i do rynku pracy.

Jednocześnie Komisja przedstawia również [wytyczne operacyjne](#), które mają pomóc funkcjonariuszom straży granicznych państw członkowskich w efektywnym zarządzaniu napływem osób na granicach z Ukrainą przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa. W wytycznych zaleca się również, aby państwa członkowskie utworzyły uprzywilejowane korytarze (pasy ruchu) w celu dostarczania pomocy humanitarnej; przypomina się również o możliwości zezwolenia na wjazd do UE ze względów humanitarnych.

Przewodnicząca Komisji Europejskiej **Ursula von der Leyen** oświadczyła: *Europa wspiera osoby potrzebujące ochrony. Z otwartymi ramionami przyjmujemy w Unii wszystkich, którzy uciekają przed bombami Putina. Zapewnimy ochronę osobom poszukującym schronienia i udzielimy pomocy tym, którzy starają się powrócić bezpiecznie do ojczyzny.*

Wiceprzewodniczący do spraw promowania naszego europejskiego stylu życia **Margaritis Schinas** oznajmił: *W ramach tego działania, które nie ma precedensu w historii, Komisja proponuje dziś przyznanie natychmiastowej ochrony w UE osobom opuszczającym Ukrainę. Wszystkie osoby uciekające przed wojną otrzymają bezpieczny status oraz dostęp do szkół, opieki medycznej i pracy. Jednocześnie pracujemy nad ułatwieniem efektywnego przekraczania granic przez ludzi i ich zwierzęta domowe przy zachowaniu niezbędnych kontroli bezpieczeństwa. Nikomu z nas nie jest łatwo w tych czasach, ale Unia Europejska i każde z jej państw członkowskich wykazują ponad wszelką wątpliwość, że jesteśmy gotowi zrobić, co do nas należy, i wykazać solidarność z Ukrainą.*

Komisarz do spraw wewnętrznych **Ylva Johansson** skomentowała: *Jestem dumna z tego, jak UE i państwa członkowskie udzielają natychmiastowego wsparcia osobom uciekającym przed zagrożeniem wojną. Środki, które dziś proponujemy, umożliwią państwom członkowskim dalsze uporządkowane i skuteczne działania w celu opanowania tego kryzysu. Zapewnimy osobom potrzebującym prawo pobytu, dostęp do rynku pracy i mieszkania, a dzięki wytycznym zadamy o to, by osoby uciekające przed wojną w Ukrainie mogły szybko dostać się do UE i nie były poddawane długim formalnościom na granicach.*

Dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony

Od czasu zbrojnej inwazji Rosji na Ukrainę ponad 650 tys. osób uciekło do sąsiednich państw członkowskich UE. Dyrektywę w sprawie tymczasowej ochrony opracowano specjalnie po to, aby zapewnić natychmiastową ochronę osobom jej potrzebującym oraz zapobiec przeciążeniu systemów azylowych państw członkowskich.

Zgodnie z tym wnioskiem osoby wysiedlone w wyniku konfliktu – zarówno obywatele Ukrainy, jak i osoby, które tam zamieszkiwały, a także członkowie ich rodzin – zyskają prawo do ochrony w całej Unii Europejskiej. Obywatele państw innych niż Ukraina oraz bezpaństwowcy, którzy przebywali legalnie w Ukrainie i nie mogą powrócić do swojego kraju lub regionu pochodzenia, np. osoby ubiegające się o azyl lub korzystające z ochrony międzynarodowej oraz członkowie ich rodzin, również otrzymają ochronę w UE. Inne osoby, które legalnie przebywają w Ukrainie przez krótki okres i są w stanie bezpiecznie powrócić do kraju pochodzenia, nie będą objęte tą ochroną. Należy jednak umożliwić im wjazd do UE w celu tranzytu przed powrotem do kraju pochodzenia.

Biorąc pod uwagę nadzwyczajny i wyjątkowy charakter inwazji oraz liczbę osób przybywających do UE, dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony umożliwia odpowiednią reakcję na obecną sytuację w postaci następujących środków:

- **Zapewnienie natychmiastowej ochrony i praw.** Obejmuje to prawo pobytu, dostęp do

rynku pracy, dostęp do mieszkania, pomoc społeczną, pomoc medyczną lub inną oraz środki utrzymania. W przypadku dzieci i nastolatków bez opieki ochrona tymczasowa obejmuje prawo do opieki prawnej i dostęp do edukacji.

- **Zmniejszenie obciążenia krajowych systemów azylowych** poprzez stworzenie statusu ochrony przewidującego ograniczone formalności. Pozwoli to zapobiec przeciążeniu krajowych systemów azylowych i umożliwi państwom członkowskim zarządzanie napływem osób w sposób uporządkowany i skuteczny, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych i zobowiązań międzynarodowych.
- **Większa solidarność i podział odpowiedzialności.** Zasady przewidziane w dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony wspierają równoważenie wysiłków podejmowanych przez poszczególne państwa członkowskie w celu przyjęcia wysiedleńców z Ukrainy. „Platforma solidarności”, na której państwa członkowskie mogą wymieniać informacje o zdolnościach w zakresie przyjmowania osób, będzie koordynowana przez Komisję.
- **Dalsze wsparcie ze strony agencji UE:** Frontex, Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu i Europol mogą na wniosek państw członkowskich zapewnić im dalsze wsparcie operacyjne w celu sprawnego wdrożenia decyzji.

Wytyczne dotyczące zarządzania granicami

W [wytycznych](#) dotyczących zarządzania granicami zewnętrznymi wyjaśniono ułatwienia, jakimi dysponują funkcjonariusze straży granicznych państw członkowskich przy prowadzeniu kontroli granicznych. Pomoże to zapewnić efektywne zarządzanie granicami, aby pomóc osobom uciekającym przed wojną w jak najszybszym znalezieniu schronienia, a jednocześnie utrzymać wysoki poziom kontroli bezpieczeństwa.

Dostępne ułatwienia obejmują:

- **Uproszczenie kontroli granicznych** na granicach UE z Ukrainą. Zgodnie z przepisami Schengen straż graniczna może w wyjątkowych okolicznościach tymczasowo uprościć odprawę graniczną w odniesieniu do niektórych kategorii osób. W wytycznych określono kryteria pomagające państwom członkowskim w podejmowaniu decyzji, do kogo może się to odnosić, z uwzględnieniem potrzeb szczególnie wrażliwych podróżnych, takich jak dzieci. W przypadku gdy nie można ustalić tożsamości osoby przybywającej, należy stosować zwykłą odprawę graniczną. Ponadto państwa członkowskie mogą postanowić o przeprowadzaniu odpraw granicznych w trakcie przewozu lub po przewozie podróżnych do bezpiecznego miejsca zamiast na przejściu granicznym. Te dwa środki pomogą skrócić czas oczekiwania na granicy, aby ludzie mogli jak najszybciej dotrzeć do bezpiecznego miejsca.
- **Elastyczność w zakresie warunków wjazdu:** Zgodnie z przepisami Schengen straż graniczna może zezwolić obywatelom państw spoza UE na wjazd na terytorium państwa członkowskiego ze względów humanitarnych, nawet jeżeli nie spełniają oni wszystkich warunków wjazdu (na przykład nie mają ważnego paszportu lub wizy). Państwa członkowskie mogą stosować to odstępstwo, aby umożliwić wjazd wszystkim osobom uciekającym przed konfliktem w Ukrainie.
- **Dopuszczenie przekraczania granicy na tymczasowych przejściach granicznych** poza oficjalnymi przejściami granicznymi. Może to pozwolić na skrócenie czasu oczekiwania na granicy w obecnej sytuacji, np. w przypadku blokowania dróg dojazdowych do oficjalnych przejść granicznych przez porzucone samochody.
- **Łatwy dostęp dla służb ratowniczych i pomocy humanitarnej.** Państwa członkowskie powinny wprowadzić specjalne środki organizacyjne, aby ułatwić wjazd i wyjazd służbom ratowniczym, policji i straży pożarnej, m.in. w celu zapewnienia pomocy medycznej oraz dostaw żywności i wody osobom oczekującym na przekroczenie granicy. Państwa członkowskie powinny również utworzyć uprzywilejowane korytarze (pasy ruchu) na przejściach granicznych, aby umożliwić dostęp i powrót organizacjom udzielającym pomocy humanitarnej ludności w Ukrainie.
- **Rzeczy osobiste i zwierzęta domowe.** Osoby wysiedlone z Ukrainy mogą wwozić rzeczy osobiste bez cła. W wytycznych wyjaśniono również ułatwienia przysługujące osobom przybywającym ze swoimi zwierzętami domowymi.

W wytycznych zdecydowanie zaleca się państwom członkowskim korzystanie ze wsparcia, jakie mogą zapewnić agencje UE – Frontex jest w stanie pomóc w identyfikacji i rejestracji przybywających osób, a Europol może oddelegować funkcjonariuszy wspierających państwa członkowskie w kontrolach wtórnych.

Dalsze działania

Przyjęcie wniosku w sprawie tymczasowej ochrony należy do Rady. Na nadzwyczajnym posiedzeniu w niedzielę 27 lutego Rada wyraziła już szerokie poparcie dla obu wymienionych środków i zobowiązała się do omówienia tych dwóch dokumentów na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w czwartek 3 marca. Po przyjęciu ochrona tymczasowa zaczęłaby obowiązywać natychmiast na okres jednego roku. Okres ten przedłuża się automatycznie przedłużany o okresy sześciomiesięczne przez kolejny rok.

Komisja może w każdej chwili zaproponować Radzie zakończenie okresu tymczasowej ochrony po ustaleniu, że sytuacja w Ukrainie pozwala na bezpieczny i trwały powrót osób, którym przyznano tymczasową ochronę. Może także zaproponować przedłużenie tego okresu o kolejny rok*.

Wytyczne dotyczące zarządzania granicami zewnętrznymi są niewiążącym dokumentem, którego celem jest wsparcie funkcjonariuszy straży granicznej w ich pracy. Funkcjonariusze straży granicznej państw członkowskich mogą natychmiast zacząć korzystać z przedstawionych w nich wyjaśnień.

Kontekst

Od czasu inwazji Rosji na Ukrainę UE wspiera ludność Ukrainy. Poprzez nałożenie sankcji na Rosję Putina i reżim Łukaszenki na Białorusi oraz zwiększenie skali pomocy humanitarnej, a także wsparcia finansowego i operacyjnego dla państw członkowskich, UE i jej państwa członkowskie zapewniają bezpieczne schronienie ludziom uciekającym przed wojną w Ukrainie.

Ochrona tymczasowa jest środkiem wyjątkowym służącym zapewnieniu natychmiastowej tymczasowej ochrony wysiedleńcom spoza UE oraz osobom, które nie mogą powrócić do swojego kraju pochodzenia.

[Kodeks graniczny Schengen](#) – określający zasady przekraczania granic zewnętrznych UE i warunki wjazdu do UE obywateli państw trzecich – zapewnia w szczególnych przypadkach elastyczność, która w nagłych sytuacjach kryzysowych pozwala ograniczyć formalności do minimum. W przedstawionych dziś wytycznych wyjaśniono możliwości i ułatwienia, jakimi dysponują funkcjonariusze straży granicznych państw członkowskich w zarządzaniu sytuacją na granicach zewnętrznych UE z Ukrainą.

Więcej informacji:

[Wniosek w sprawie tymczasowej ochrony](#)

[Wytyczne operacyjne](#) dotyczące zarządzania granicami zewnętrznymi w celu ułatwienia przekraczania granicy między UE a Ukrainą

[Dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony](#) (2001/55/WE)

[Wniosek](#) dotyczący rozporządzenia w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu

[Zestawienie informacji](#)

* *Tekst uaktualniono 2.03.2022 r. o godz. 15:00.*

IP/22/1469

Kontakty z mediami:

[Anitta HIPPER](#) (+32 2 298 56 91)

[Laura BERARD](#) (+32 2 295 57 21)

[Ciara BOTTOMLEY](#) (+32 2 296 99 71)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

[Visit of Ylva Johansson, European Commissioner, to Romania](#)